

**Приватна установа
Заклад вищої освіти
«Міжнародний гуманітарно-педагогічний інститут «Бейт-Хана»**

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Проректор з навчально-методичної
роботи М. В. Мухіна
«10» грудня 2021 року

**ЕКЗАМЕНАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ
з дисципліни**

ФІЛОСОФІЯ

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Спеціальність: 053 Психологія
Освітній рівень: бакалавр
Курс I

Розглянуто та схвалено
на засіданні кафедри
гуманітарної та суспільно-економічної
підготовки
Протокол від 17.11.2021 року № 04
Зав. кафедрою к. іст. н. Коротенко Д.В.

Дніпро-2021

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Підсумкова атестація з навчальної дисципліни «Філософія» для студентів 1 курсу спеціальності 053 Психологія освітнього рівня «бакалавр» проводиться по завершенню вивчення курсу даної дисципліни.

Метою екзамену є встановлення рівня засвоєння здобутих здобувачами вищої освіти знань, умінь та програмних результатів навчання теоретичного і практичного характеру, що розглядалися під час аудиторних занять та у ході самостійного вивчення; вміння аргументувати власну думку.

Білет складається з трьох питань різних змістових модулів. Питання білетів компонуються таким чином, щоб надати змогу здобувачеві вищої освіти продемонструвати теоретичний рівень засвоєних знань та сформовані вміння аргументованого, самостійного вивчення.

Зміст питань, винесених на екзамен охоплює весь курс даної дисципліни і передбачає демонстрацію студентами

програмних результатів навчання:

ПР4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.

ПР10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника

ПР13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.

ПР15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

ПР17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.

знань:

1) на понятійному рівні:

- здобути знання щодо сутнісних універсалій філософії, основних теоретико-методологічних концепцій розвитку світової філософської думки, парадигмальних настанов кожної з культурно-історичних епох;
- осягнути зміст ключових понять і термінів, вміти оперувати категоріальним апаратом, застосовувати філософські ідеї та принципи, методологічний інструментарій при вивченні суміжних наук та подальшому підвищенні власного професійного рівня;

2) на фундаментальному рівні:

- набути уявлення про своєрідність філософії, її місце у загальній культурі людства, орієнтуватись у наукових, філософських та релігійних картинах світу, сутності, призначенні та сенсі життя людини;
- усвідомлювати моральні зобов'язання людини щодо себе самої та інших, міру свободи та відповідальності, місце ненасильницьких засобів у розвитку цивілізації, деонтологічний аспект правоохоронної діяльності;

3) на практично-творчому рівні:

- самостійно аналізувати складні явища суспільного життя, давати їм адекватну оцінку, виробити стійку життєву позицію;

вмінь та навичок:

1) на репродуктивному рівні:

- вміти проектувати свої знання з філософії у сферу базових предметів;

2) на алгоритмічному рівні:

- володіти методами аналізу, синтезу, індукції, дедукції;

- встановлювати контакти та розпізнавати інформацію шляхами її вербальної та невербальної передачі;
 - розробляти комунікативні стратегії й тактики спілкування;
 - керувати спілкуванням;
- 2) на евристичному рівні:
- уміти застосовувати знання з філософії в повсякденному житті, у процесі духовного самовдосконалення, формування спектру ціннісних орієнтацій;
- 3) на творчому рівні:
- вміти грамотно вести дискусію, логічно осмислювати своє місце і роль у суспільстві, виробити власну концепцію сенсу життя та мотивації майбутньої професійної діяльності.

Орієнтовний перелік питань, з яких формуються питання теоретичного або практичного характеру

1. Поняття світогляду, його структура.
2. Поняття світогляду, його історичні типи.
3. Філософія як теоретична форма світогляду.
4. Специфіка філософського знання.
5. Філософія і наука.
6. Головні функції філософії.
7. Роль філософії у суспільстві.
8. Основні розділи філософії.
9. Історичні й соціальні передумови виникнення філософії.
10. Філософські школи Стародавньої Індії.
11. Філософські школи Стародавнього Китаю.
12. Зародження давньогрецької філософії.
13. Філософія мілетської школи і її роль у становленні давньогрецької філософії.
14. Піфагор, Геракліт, елеати.
15. Погляди Піфагора, Геракліта, елеатів на протилежності.
16. Вчення Левкіппа і Демокріта. Вчення Демокріта про атоми і його етика.
17. Демокріт і Епікур. Детермінізм і свобода волі.
18. Гносеологічні погляди Демокріта.
19. Софісти і Сократ. Метод пошуку істини Сократа.
20. Етичні погляди Сократа.
21. Платон і його філософія. Вчення про ідеї. Телеологія Платона. Діалектика Платона.
22. Філософські погляди Аристотеля. Вчення про причину. Проблема першоджерела руху.
23. Філософські погляди Аристотеля. Теорія пізнання. Система категорій.
24. Етичні погляди Аристотеля.
25. Кінізм, стоїцизм. Скептицизм. Неоплатонізм.
26. Особливості філософії доби еллінізму.
27. Філософія Стародавнього Риму. Роль Ціцерона в розвитку давньоримської філософії.
28. Середньовічна схоластика. Номіналісти і реалісти.
29. Середньовічна містика.
30. Проблема пізнання світу в середньовічній філософії.
31. Особливості філософії доби Відродження. Гуманістичний і природничий напрямки.
32. Особливості філософії Нового часу. Філософія предмодернізму і модернізму.
33. Філософія Декарта, Ф. Бекона, Дж. Локка, Б. Спінози.
34. Особливості філософії І.Канта. Докритичний і критичний періоди.
35. Теорія пізнання І.Канта, річ у собі.
36. Етичні погляди І. Канта.
37. Філософія Фіхте. Фіхте як засновник німецької національної ідеї.

38. Філософія Гегеля. Діалектичний метод Гегеля. Вчення про пізнання.
39. Філософія Гегеля. Розуміння історичного процесу і ролі людини в цьому процесі.
40. Етичні погляди Гегеля.
41. Антропологічна філософія Фейєрбаха.
42. Ідейні джерела марксистської філософії.
43. Діалектика марксистської філософії. Матеріалістичний погляд на історію.
44. Проблема відчуження та його подолання в філософії К. Маркса.
45. Теорія пізнання в марксистській філософії.
46. Критика марксизму.
47. Напрямки марксизму.
48. Поняття раціоналізму і романтизму.
49. Сцієнтистська філософія. Позитивізм, емпіріокритицизм, логічний і лінгвістичний позитивізм. Пост позитивізм.
50. Сцієнтистська філософія. Філософія прагматизму і технократизму.
51. Філософія життя.
52. Філософія екзистенціалізму.
53. Філософія фрейдизму.
54. Філософія 2-ї половини ХХ ст. Поняття постмодернізму.
55. Методологічні підходи до історії української філософії.
56. Особливості світогляду наших предків у дохристиянську добу.
57. Філософські погляди мислителів давньокиївської доби.
58. Ідеї гуманізму та просвітництва на Україні ХVI-ХVII ст.
59. Мислителі К.-М. Академії. Філософія Г.С. Сковороди.
60. Кирило-Мефодіївське братство.
61. Філософія П.Юркевича.
62. Філософські погляди Т.Г. Шевченка, І. Франка, Л. Українки.
63. Філософія радянської доби.
64. Філософія української діаспори. Д. Чижевський. Л. Силенко.
65. Вчення про буття в історії філософії.
66. Буття як єдність об'єктивної та суб'єктивної реальності.
67. Суспільний характер людського буття.
68. Індивідуальне і соціальне в людському бутті.
69. Поняття "дух", "духовне", "духовність". Національний дух і національне життя.
70. Поняття свідомості. Погляди філософів на походження і сутність свідомості.
71. Суспільний характер людського буття
72. Природа як світ. Взаємодія суспільства і природи. Сучасна екологічна криза і шляхи її подолання.
73. Поняття культури. Духовна і матеріальна культура. Культура як освоєння світу і світ. Національний характер культури.
74. Історичність людського буття. Історія як світ. Людський вимір історії. Проблема сенсу історії.

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ЗНАТЬ І ВМІНЬ СТУДЕНТА ПІД ЧАС ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО ВИПРОБУВАННЯ:

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни «Філософія» виставляється за результатами підсумовування отриманих балів протягом семестру (максим. кількість – 60 б.) та балів, отриманих під час складання екзамену (максим. кількість – 40 б.).

За національною шкалою	За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS
Відмінно	90–100	A

ставиться, якщо студент:

- ґрунтовно і повно відтворює вивчений матеріал;
- виявляє повне розуміння матеріалу, обґрунтовує свої думки, застосовує знання на практиці, наводить необхідні приклади не тільки за підручником, а й самостійно складені;
- викладає матеріал послідовно і правильно з точки зору норм літературної мови.
- вміє застосовувати його для вирішення конкретних професійних завдань.

Оцінка «відмінно» виставляється студентам, які засвоїли взаємозв'язок основних понять дисципліни і професії, яку вони здобувають, виявили творчі здібності і використовують їх при вивченні навчально-програмного матеріалу. Відмінному рівню відповідає правильна й вичерпна відповідь на поставлені питання, в якій студент показав усебічне системне знання програмного матеріалу; опрацювання основної та додаткової літератури; чітке володіння понятійним апаратом, методами, методиками та інструментами, вивчення яких передбачено програмою дисципліни; уміння аргументувати своє ставлення до відповідних категорій, залежностей та явищ.

За національною шкалою	За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS
Добре	82–89	B
	75–81	C

ставиться, якщо студент дає відповідь, що задовольняє тим же вимогам, що й оцінка “5”, але допускає деякі помилки, які сам виправляє після зауваження викладача, та поодинокі недоліки в послідовності викладу матеріалу і мовленнєвому оформленні.

Оцінка «дуже добре» (83–89 балів, B) – вище середнього рівня з кількома помилками – виставляється студентам, які повністю опанували навчально-програмний матеріал, успішно виконали завдання, передбачені програмою, опрацювали основну літературу, яка рекомендована програмою. Оцінка «добре» виставляється студентам, які показують систематичний характер знань з дисципліни і вміють самостійно поповнювати свої знання протягом всього навчання;

Оцінка «добре» (75–82 бали, C) – виставляється студентам, які опанували навчально-програмний матеріал, успішно виконали завдання, передбачені програмою, засвоїли основну літературу, яка рекомендована програмою; таким чином, робота студентами виконана, але з певною кількістю помилок.

За національною шкалою	За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS
Задовільно	68–74	D
	60–67	E

ставиться, якщо студент виявляє знання і розуміння основних положень даної теми, але:

- відтворює матеріал не досить повно і допускає помилки у формулюванні визначень, теоретичних понять;
- не вміє глибоко і переконливо обґрунтовувати свої думки і відчуває труднощі під час добору прикладів;
- відтворює матеріал непослідовно і допускає помилки в мовленнєвому оформленні.

Оцінка «задовільно» (68–74 бали, D) – виставляється студентам, які знають основний навчально-програмний матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, виконують завдання непогано, але зі значною кількістю помилок, ознайомлені з основною літературою, яка рекомендована програмою. Задовільному рівню відповідає у цілому правильна відповідь на поставлене запитання (завдання), якщо студент показав достатній рівень знань з основного програмного матеріалу, але не спромігся переконливо аргументувати свою відповідь, помилився у використанні понятійного апарата, показав недостатні знання літературних джерел. Оцінка «задовільно» виставляється студентам, які допустили на екзамені помилки при виконанні екзаменаційних завдань, але під керівництвом викладача вони знаходять шляхи їх подолання.

Оцінка «достатньо» (60–67 балів, E) – виставляється студентам, які знають основний навчально-програмний матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії.

За національною шкалою	За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS
Незадовільно з можливістю повторного складання	35–59	FX
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням	0–34	F

ставиться, якщо студент виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу відповідно розділу, допускає у формулюванні правил помилки, що спотворюють їх зміст, непослідовно і невпевнено викладає матеріал.

Рекомендована література

Основна

1. Фюрст М., Тринкс Ю. Філософія. Пер. з нім. Вахтанга Кебуладзе. К.: Дух і літера, Інститут релігійних наук св. Томи Аквінського, 2019. 533 с.
2. Філософія [Текст] : підручник / [В. С. Бліхар та ін. ; за заг. ред. В. В. Середи, М. М. Цимбалюка] ; Львів. держ. ун-т внутр. справ. Львів : ЛьвДУВС, 2015. 427 с.
3. Філософія [Текст] : підруч. для студентів ВНЗ / [Л. Г. Дротянко та ін.] ; за ред. Л. Г. Дротянко, В. І. Онопрієнка, О. А. Матюхіної ; Нац. авіац. ун-т. – Київ : НАУ, 2014. – 718 с.
4. Штанько В.І. Філософія : навч. посіб. для студентів усіх спец. і форм навчання / В. І. Штанько Г.М. Горячківська, Г. Г. Старікова ; Харків. нац. ун-т радіоелектроніки. Харків : ХНУРЕ, 2021. 294 с.
5. Найчук А.В. Філософія історії : навч. посіб. Кам'янець-Подільський : Зволейко Д. Г. вид., 2020. 203 с.
6. Шабанова Ю.О. Філософія культури : підручник. Дніпро : ЛІРА, 2019. 240 с.
7. Паттон М. Філософія. Київ : РІДНА МОВА, 2019. 174 с.
8. Історія філософії [Текст] : підруч. для студентів ВНЗ : у 7 т. / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2013 . (Серія «Історія філософії»).
9. Причепій Є.М. Філософія [Текст] : підручник / Є. М. Причепій [и др.]. - Вид. 3-тє, стер. К. : Академвидав, 2009. - 592 с.
10. Філософія [Текст] : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / С. П. Щерба, О. А. Заглада ; за ред. д-ра філос. наук, проф. С. П. Щерби. – Житомир : Полісся, 2012. - 547 с.
11. Філософія [Текст] : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / [Л. В. Губерський та ін. ; за ред. Л. В. Губерського]. Х. : Фоліо, 2013. - 509, [1] с.
12. Данильян О.Г. Філософія [Текст] : підручник / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань ; Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого». Х. : Право, 2013. 431 с.
13. Кулик О.В. Філософія [Текст] : навч. посіб. для вищ. навч. закл. III - IV рівнів акредитації : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / О. В. Кулик ; Дніпропетр. нац. ун-т ім. Олеса Гончара. Д. : Монолит, 2013.
14. Бачинін ВА., Журавський В.С., Панов М.І. Філософія права: Підручник: Для студ. юрид. спец. вищих навч. закл. / Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого. К. : Видавничий Дім «Ін Юре», 2003. 468 с.
15. Е.А. Подольська. Філософія. Підручник. К., 2006.

16. Табачковський В.Г., Булатов М.О., Хамітов Н.В., Андрос Є., Дондюк А. Філософія: світ людини. Курс лекцій: Навч. посібник для студ. вищих навч. закл. К. : Либідь, 2003. 432 с.
17. Ящук Т.І. Філософія історії. Курс лекцій: Навч. посібник для студ. вищих навч. закл. К. : Либідь, 2004. 536 с.
18. Баумейстер А. Вступ до філософських студій, або інтелектуальні подорожі до країни Філософії. Мала академія Наук України, 2017. 238 с.
19. Лузан А.О. Вступ до філософії : навчальний посібник для ВНЗ / А.О. Лузан. Київ : Центр учбової літератури, 2013. 136 с.

Допоміжна:

1. Адо П'єр Що таке антична філософія? Київ: Новий Акрополь, 2014. 428 с.
2. Айтов С.Ш. Сучасна філософія історії: історично-антропологічний горизонт : монографія. Дніпро : Ліра, 2018. 364, 1 с.
3. Арендт Х. Айхман в Єрусалимі. Розповідь про банальність зла. К. : Дух і літера. К. : 2020. 976 с.
4. Артеменко А.П. Практикум з філософії [Текст] : навч. посіб. / А. П. Артеменко, Я. І. Артеменко ; Харк. нац. ун-т внутр. справ. Х. : ХНУВС, 2012. 288 с.
5. Бабаєв В.М.. Філософія педагогічного спілкування : монографія. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019. 268 с.
6. Бачинін В.А., Журавський В.С., Панов М.І. Філософія права: Словник / Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого. К. : Видавничий Дім «Ін Юре», 2003. 407с
7. Біскуб І.П. Філософія, суспільство, мова : монографія. Луцьк : Вежа-Друк, 2018. 223 с.
8. Богачов А. Досвід і сенс: Дух і літера, 2011. 336 с.
9. Богачов А. Філософська герменевтика. Навчальний посібник. Київ: Курс, 2006. 405 с.
10. Бондаревич І.М. Філософія: діалог мислителів, епох, цивілізацій [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / І. М. Бондаревич ; Запоріж. нац. техн. ун-т. Запоріжжя : ЗНТУ, 2012. 251 с.
11. Борисюк А. С. Філософія : навч.-метод. посіб. для студентів закл. вищ. освіти / Борисюк А. С., Скакун І. О., Манчул Б. В. ; Вищ. держ. навч. закл. "Буковин. держ. мед. ун-т". Чернівці : б. в., 2018. 120 с.
12. Булатов М.О. Філософський словник. К.: Стилос, 2009. 575 с.
13. Бурій А.Р. Філософія середніх віків : навч.-метод. комплекс. Дрогобич : Вид. від. Дрогоб. держ. пед. ун-ту ім. Івана Франка, 2016. 271 с.
14. Вахтомин Н.К. Теория научного знания Иммануила Канта. М.: Наука, 1986. 207 с.
15. Велика українська енциклопедія. Тематичний словник гасел з напрямку "Філософські науки" (філософія, логіка, етика, естетика) / уклад.: А. В. Арістова, І. В. Шліхта ; за заг. ред. А. М. Киридон ; Держ. наук. установа "Енциклопед. вид-во". Київ : Держ. наук. установа "Енциклопед. вид-во", 2019. 254 с.
16. Вільчинський Ю.М. Філософія історії: теорія взаємопроникнення часу і вічності: [лекції]. К. : Поліграфкнига, 2009. 360 с.
17. Волинка Г.І. Філософія Стародавності і середньовіччя в освітньому контексті: Навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. К. : Вища освіта, 2005.
18. Волковський В.П. Ідея суспільності: політична філософія в Україні ХІХ століття. Київ : Академперіодика, 2017. 260, 3 с.
19. Вступ до філософії : навч.-метод. посіб. з курсу "Філософія" для студентів усіх спец. і форм навчання / І. В. Владленова та ін. ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". Харків : Вид-во Іванченка І. С., 2018. 185 с.

20. Гадамер Г.-Г. Істина і метод. К.: Nota bene, 2000. 458 с.
21. Гаєр, Манфред. Світ Канта: Біографія / з нім. пер. Л.Харченко. Юніверс, 2007. 336 с.
22. Головащенко І.О. Філософія : навч. посіб. Вінниця : ВНТУ, 2016. 199 с.
23. Голянич М.Ю. Футурологія. Філософія майбуття : монографія. Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2017. 539 с.
24. Гончаренко О.А. Філософія освіти у Львівсько-Варшавській школі : монографія. Кам'янець-Подільський : Друкарня "Рута", 2018. 475 с.
25. Гордіс Д. Ізраїль. Історія відродження нації. К. : Наш формат, 2021.
26. Горський В. Філософія в українській культурі. К.: Центр практичної філософії, 2001. 235 с.
27. Грабовський С.І. Відродження української філософії в УРСР (1960-1980 рр.). Нотатки «включеного спостерігача». К.: НаУКМА, 2014. 80 с.
28. Греє Г. История евреев от древнейших времен до настоящего. С портретами Генриха Греца, Маймонида, Абрабанела, Манасии бен-Израиль, Иосифа-Соломона Делмедиги, Спинозы и Моисея Менделсона. Т. 1-10. О., Б.г. . <https://imwerden.de/razdel-1000083-str-1.html>
29. Григор О.О. Філософія політичного консенсусу : монографія. Харків : Новий курс, 2019. 354, 1 с.
30. Гулыга А.В. Немецкая классическая философия. 2-е изд., испр. и доп. М.: Рольф, 2001. 416 с.
31. Гуцуляк О.Б. Філософія української сутності. Соціокультурні смисли алхімії національного буття : монографія. Київ : Арт Економі, 2017. 253 с.
32. Гьосле Вітторіо. Практична філософія в сучасному світі / Анатолій Єрмоленко (пер.). К. : Лібра, 2003. 216 с.
33. Данильян О.Г. Філософія : підручник / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. 2-ге вид., перероб. і допов. Харків : Право, 2018. 430 с.
34. Добронравова І.С. Практична філософія науки = Практическая философия науки = Practical philosophy of science : зб. наук. пр. / Ірина Добронравова ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Суми : Університетська книга, 2017. 351, 2 с.
35. Дулуман Є.К. Філософія [Текст] : курс лекцій / Є. К. Дулуман, Н. В. Анацька ; Нац. техн. ун-т України «Київ. політехн. ін-т». К. : НТУУ «КПІ», 2013.
36. Енаф М. Ціна істини. Дар, гроші, філософія. Київ : Дух і літера, 2019. 505 с.
37. Єврейська цивілізація. Оксфордський підручник з юдаїки. У 2 томах. Під ред. Мартіна Гудмена. К. : Дух і літера, 2012.
38. Європейський словник філософій: Лексикон неперекладностей. В 5 т. Київ: Дух і літера, 2009-2020.
39. Історія української філософії: хрестоматія / Львівський національний ун-т ім. Івана Франка; упоряд. М. В. Кашуба. Л. : Видавничий центр ЛНУ ім. І.Франка, 2004. 356 с.
40. Історія філософії [Текст] : словник / [В. І. Ярошовець та ін.] ; за заг. ред. д-ра філос. наук, проф. В. І. Ярошовця ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. - 2-е вид., переробл. К. : Знання України, 2012.
41. Кавалеров А.І. Філософська пропедевтика [Текст] : навч.-метод. посіб. / А. І. Кавалеров, В. І. Ворніков ; Держ. закл. «Південноукр. нац. пед. ун-т ім. К. Д. Ушинського». О. : Астропринт, 2013. - 95 с.
42. Камю А. Миф о Сизифе. Бунтующий человек. Минск. 2000.
43. Кант І. Критика чистого розуму. К., 2000.
44. Кебуладзе В. І. Феноменологія досвіду: Дух і Літера, 2012. 280 с.
45. Кн. 1: Методологічні засади наукового пізнання (теорія) цивілізації.
Кн. 2: Рух Людської цивілізації в просторі-часі, її історичний досвід.

- Кн. 3: Формування суспільної свідомості Людської цивілізації. Релігія. Наука. Політика і мораль.
46. Коротіч Г.В. Філософія сталого розвитку просторових систем : навч. посіб. для студентів ВНЗ. Маріуполь : ПДТУ, 2017. 161 с.
 47. Кравчук Л.В. Філософія і методологія науки : навч.-метод. матеріали для лекц. і семінар. занять, самост. та індивід. роботи : посібник / Л. В. Кравчук, Т. Б. Кадобний, Л. О. Кравчук. Тернопіль : ТНМУ : Укрмедкнига, 2019. 271 с.
 48. Кремень В.Г. Філософія людиноцентризму в освітньому просторі : монографія. Київ : Знання, 2018. 523 с.
 49. Лакс М. Метафізика: сучасний вступний курс. Київ: Дух і літера, 2016. 584 с.
 50. Лактіонова А.В. Філософія дії : монографія. Київ : Київський університет, 2016. 367 с.
 51. Лой А., Баумейстер А., Ящук Т. Основи практичної філософії: підручник. Київ: Салій В.В., 2016.
 52. Марчук М., Починок Б. Провідні філософські напрями (XX століття). Навчальний посібник. Чернівці: Рута, 2008. 103 с.
 53. Мелкевік Б. Право. Філософія. Сучасність : зб. ст. : з нагоди проведення Першого Харків. міжнар. юрид. форуму (3-6 жовт. 2017 р.) / Б'ярн Мелкевік ; пер.: С. Максимов та ін. ; за наук. ред. С. Максимова, О. Уварової ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, Харків. юрид. т-во. Харків : Право, 2017. 75 с.
 54. Морозова Л. П. Філософія : навч. посіб. Вінниця : Нілан, 2017. 371 с.
 55. Мулярчук Є. Філософія і педагогіка покликання : монографія. Київ : Дух і Літера, 2019. 342 с.
 56. Назар П.С. Філософія людини та особистості : навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. Київ : Сталь, 2018. 577 с.
 57. Ницше Ф. По ту сторону добра и зла. Прелюдия к философии будущего: прелюдия к философии будущего: пер. с нем. СПб. : Азбука-классика, 2007. 238с.
 58. Нофал Ф.О. Категория «вера» в классической исламской теологии. Историко-философские очерки / Отв. ред. Е.С. Петриковская. Одесса: «Феникс», 2016. 210 с.
 59. Онофрійчук О.А. Філософія [Текст] : навч.-метод. посіб. / Онофрійчук О. А. ; Миколаїв. нац. ун-т ім. В. О. Сухомлинського, Навч.-наук. ін-т історії та права. Херсон : Грінь Д. С. [вид.], 2014. 222 с.
 60. Паскалова М.І. Філософія (філософія, релігієзнавство, логіка, етика і естетика) : навч. посіб. / Паскалова М. І., Гуляк О. В., Маслій О. М. ; Військ. акад. (м. Одеса). Одеса : Букаєв Вадим Вікторович вид., 2018. 415 с.
 61. Петрук Н.К. Філософія науки : навч. посіб. / Петрук Н. К., Гапченко О. В., Левченко А. В. Хмельницький : ХНУ, 2018. 271 с.
 62. Петрушенко В. Л. Тлумачний словник основних філософських термінів. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2009. 264 с.
 63. Петрушенко В. Л. Філософія і методологія науки : навч. посіб. Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2016. 181 с.
 64. Петрушенко В. Л. Філософія: Вступ до курсу, історія світової та української філософії, фундаментальні проблеми сучасної філософії [Текст] : навч. посіб. / Віктор Петрушенко ; Нац. ун-т «Львів. Політехніка». Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2014. 594 с.
 65. Петрушенко В. Л. Філософія. Вступ до курсу, історія світової та української філософії, фундаментальні проблеми сучасної філософії : навч. посіб. Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2019. 594 с.
 66. Попов В. Ю. Філософія : навч.-метод. посіб. Вінниця : Нілан, 2017. 219 с.
 67. Попович М. В. Філософія свободи. Харків : Фоліо, 2018. 523, 1 с.
 68. Попович Мирослав. Григорій Сковорода: філософія свободи. — К. : Майстерня Білецьких, 2007. 256 с.

69. Починок І.Б. Феноменологічна філософія : навч. посіб. Чернівці : Рута, 2018 .
70. Рассел Бертран. Історія західної філософії / Юрій Лісняк (пер.), Петро Таращук (пер.). К. : Основи, 1995. 759 с.
71. Ратніков В. Основи філософії науки і філософії техніки : навчальний посібник. Вінниця: ВНТУ, 2012. 291 с.
72. Ратніков В. С. Історія та філософія науки. Хрестоматія: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. III-IV рівнів акредитації / В. С. Ратніков, З. Ю. Макаров. Вінниця: Нова Книга, 2009. 411 с.
73. Реале Джованни, Антисери Дарио. Западная философия от истоков до наших дней / С. Мальцева (пер.). СПб. : Петрополис, 1997. Т. 1: Античность. СПб. : Петрополис 320с.; Т. 2: Средневековье (От Библейского послания до Макиавелли). СПб.: Петрополис, 1995. 354с.; Т. 3: Новое время (от Леонардо до Канта). СПб. : Петрополис, 1996 736с.; Т. 4: От романтизма до наших дней. СПб. : Петрополис 880 с.
74. Рижак Л. Філософія [Текст] : підручник / Людмила Рижак ; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. Л. : ЛНУ ім. Івана Франка, 2013. 649 с.
75. Романовський О.Г. Філософія психології : навч. посіб. для студентів напряму підгот. "Психологія" / О. Г. Романовський, В. Є. Михайличенко, Л. М. Грень ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". Харків : Вид-во Іванченка І. С., 2018. 138 с.
76. Рьод В. Шлях філософії: з XVII по XIX століття. Київ: Дух і Літера, 2009. 388 с.
77. Рьод В. Шлях філософії: XIX-XX століття. Київ: Дух і літера, 2010. 368 с.
78. Сартр Ж.П. Буття і ніщо. Нарис феноменологічної онтології. К.: Основи, 2001. 854 с.
79. Свендсен Ларс Фр. Г. Філософія свободи / Ларс Фр. Г. Свендсен ; пер. з норв. Софії Волковецької. Львів : Вид-во Анетти Антоненко ; Київ : Ніка-Центр, 2016. 335 с.
80. Свендсен Ларс Фр. Г..Філософія самотності / Ларс Фр. Г. Свендсен ; пер. з норвез. Софія Волковецька. Київ : Ніка-Центр ; Львів : Вид-во Анетти Антоненко, 2017. 207 с.
81. Семенюк Е., Мельник В. Філософія сучасної науки і техніки. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2012. 306 с.
82. Семенюк Е.П. Філософія сучасної науки і техніки : підручник / Едуард Семенюк, Володимир Мельник ; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка, Нац. лісотехн. ун-т України. Вид. 3-тє, випр. та допов. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2017. 363 с.
83. Синиця А.С. Сучасна аналітична філософія: від прагматики мови до концептуалізації свідомості : монографія. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2017. 445 с.
84. Сіверс В.А. Філософія науки : навч. посіб. Київ : Нац. акад. кер. кадрів культури і мистецтв, 2017. 147 с.
85. Скарбниця мудрості. Розвиток морально-етичних поглядів і теорій. Київ : ОВК, 2020. 510 с.
86. Скомаровський В. О. Історія європейської філософії: Нова доба [Текст] : посібник / В. О. Скомаровський ; Європ. ун-т, Уман. філ. Умань : Сочінський [вид.], [2012] . Ч. 2. 2012. 346 с.
87. Сливка С.С. Філософія долі: природно-правовий імператив : монографія. Київ : Видавництво Людмила, 2020.
88. Словник-довідник філософських та культурологічних термінів [Текст] / [Полянська В. І. та ін. ; за заг. ред. В. І. Полянської] ; Миколаїв. нац. ун-т ім. В. О. Сухомлинського, Навч.-наук. ін-т історії та права, Каф. філос. думки та культурології. Херсон : Грінь Д. С. [вид.], 2014. 149 с.
89. Соціальна філософія. Хрестоматія : навч. посіб. / упоряд.: Михайло Голянич, Юрій Москаленко ; ДВНЗ "Прикарпат. нац. ун-т ім. Василя Стефаника". Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2019. 351 с.

90. Стейнберг Д. Філософія для життя [Текст]. Пізнати себе краще : [зб. філос. есеїв] / Деля Стейнберг ; з ісп. пер. В'ячеслав Сахно. Київ : Новий Акрополь, 2014. 167, [1] с.
91. Тейлор Чарльз. Секулярна доба. Книга перша. К.: Дух і Літера, 2013. 664 с.
92. Теоретична і практична філософія : навч. посіб. / В. О. Дем'янов та ін. ; заг. ред. Л. О. Шашкової ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ : Київ. ун-т, 2017. 463 с.
93. Ушкалов Л.В. Література і філософія: доба українського бароко. Харків : Олександр Савчук вид., 2019. 414 с. -
94. Философский энциклопедический словарь / Е.Ф. Губский (ред.-сост.). М. : ИНФРА-М, 2007. 575с.
95. Філософія : баз. підруч. для студентів ВНЗ / Л. В. Губерський та ін.. Вид. 2-ге, перероб. і допов. Харків : Фоліо, 2018. 620, 1 с.
96. Філософія : опор. конспект лекцій / Ю. І. Кулагін та ін. ; Київ нац. торг.-екон. ун-т, Каф. філос. та соц. наук. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. 103 с
97. Філософія [Текст] : навч. посіб. / [В. Л. Петрушенко та ін.] ; Нац. ун-т «Львів. Політехніка». 2-ге вид., допов. і переробл. Л. : Вид-во Львів. політехніки, 2013 . Ч. 1 : Історія світової філософії. 2013. 170 с. Ч. 2 : Історія української філософії. Фундаментальні проблеми сучасної філософії. 2013. 158 с. Філософія [Текст] : навч. посіб. / [В. Л. Петрушенко та ін.] ; Нац. ун-т «Львів. Політехніка». 2-ге вид., допов. і переробл. Л. : Вид-во Львів. політехніки, 2013 .
98. Філософія в тестах : навч. посіб. / В. О. Чернієнко та ін. ; Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського "Харків. авіац. ін-т". Харків : ХАІ, 2018. 219 с.
99. Філософія глобальних проблем сучасності : навч. посіб. Київ : НТУ, 2016. 183 с.
100. Філософія гуманістичного менеджменту (соціально-політичні, соціально-економічні, соціально-антропологічні виміри) : навч. посіб. / уклад. Соснін О. В., Воронкова В. Г., Ажажа М. А. Запоріжжя : Дике Поле, 2016. 356 с.
101. Філософія і методологія соціальних комунікацій : хрестоматія / упоряд.: Грубов В. М., Санакуєв М. Г. Київ : Білий Тигр, 2016. 193 с.
102. Філософія інформаційно-комунікативного суспільства: теоретико-методологічний контекст : монографія / В. Г. Воронкова та ін. ; Запоріж. держ. інж. акад. Запоріжжя : ЗДІА, 2016. 274, 1 с.
103. Філософія освіти і науки : навч. посіб. / В. П. Загороднюк та ін. ; відп. ред.: В. П. Загороднюк, Л. І. Мозговий ; Ін-т філософії ім. Г. С. Сковороди НАН України, ДВНЗ "Донбас. держ. пед. ун-т". Київ : Знання України, 2017. 347 с.
104. Філософія освіти і науки : навч. посіб. / І. С. Алексейчук та ін. ; відп. ред.: І. С. Алексейчук, Л. І. Мозговий ; Ін-т філософії ім. Г. С. Сковороди НАН України та ін. Слов'янськ : Вид-во Маторіна Б. І. , 2019. 365 с.
105. Філософія [Текст] : кредит.-модул. курс : підруч. для студентів ВНЗ / [Іванова К. А. та ін.] ; за заг. ред. К. А. Іванової ; Нац. фармацевт. ун-т. Харків : Золоті сторінки : НФАУ, 2014. 471 с.
106. Філософія [Текст] : навч. посіб. / [О. М. Бардін та ін.] ; за ред. О. М. Бардіна, М. П. Требіна ; Нац. техн. ун-т «Харк. політехн. ін-т». Х. : НТУ «ХП», 2012. 431 с.
107. Філософія [Текст] : навч. посіб. / [О. М. Кузь та ін.] ; за заг. ред. д-ра філос. наук, проф. Чешка В. Ф. ; Харк. нац. екон. ун-т. Х. : ХНЕУ, 2013. 263 с.
108. Філософія [Текст] : навч. посіб. для студентів усіх напрямів підгот. / [Тімченко О. П. та ін. ; за заг. ред. Тімченка О. П.] ; Укоопспілка, Львів. комерц. акад. Львів : Растр-7, 2015. 359 с.
109. Філософія. Хрестоматія: навч. посіб. / Л.Г.Дротянко (уклад.). К. : Видавництво Національного авіаційного університету «НАУ-друк», 2009. 244с.
110. Філософія: нове покоління / Національний ун-т «Києво-Могилянська академія» / М.Л. Ткачук (відп.ред.) Б.Шуба (упоряд.). К. : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2008. 135 с.

111. Філософія: хрестоматія (від витоків до сьогодення) : навч. посібник / за ред. Л.В. Губерського. Київ: Знання, 2009. 624 с.
112. Філософський енциклопедичний словник [Текст] / НАН України, Ін-т філософії ім. Г. С. Сковороди ; голова редкол. В. І. Шинкарук. К. : Абрис, 2002. 742 с.
113. Фрейд З. Введение в психоанализ: Лекции. СПб.: Питер, 2005. 384 с.
114. Фюрст М., Тринкс Ю. Філософія : підручник / пер. з нім. Вахтанга Кебуладзе. Вид. 2-ге. Київ : Дух і Літера, 2019. 533 с.
115. Хайдеггер М. Бытие и время. М., 1997.
116. Штанько В.І. Філософія і методологія сучасної науки : підруч. для аспірантів усіх спец. Харків : ХНУРЕ, 2017. 177 с.
117. Ямко Н.М. Цивілізація. Дослідження історичного досвіду. (Філософія історії) : монографія в 3-х кн. / Ніна Миколаївна Ямко ; ред.: Ю. Я. Вовк. Тернопіль : StereoArt, 2017. 683 с.